

***Godność osoby ludzkiej w społeczeństwie i gospodarce. Księga pamiątkowa ku czci śp. Księdza Profesora Franciszka J. Mazurka*, red. ks. Stanisław Fel, Marek Wódka OFMConv., Wydawnictwo KUL, Lublin 2014, 433 strony (ISBN 978-83-7702-924-4).**

Księga pamiątkowa ku czci śp. Księdza Profesora Franciszka Janusza Mazurka, jednego z pionierów katolickiej nauki społecznej w Polsce, stanowi przedsięwzięcie ze wszech miar godne uznania. Ksiądz Profesor urodził się 18 lipca 1933 roku w Biszczy k. Biłgoraja, zmarł zaś w Lublinie 21 sierpnia 2009 roku, gdzie niemal przez cały okres swojej aktywności naukowej związany był z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II.

W artykule wprowadzającym jakże słusznie napisał ks. prof. Stanisław Fel, dziekan Wydziału Nauk Społecznych KUL, iż w badaniach prowadzonych przez ks. Mazurka i w publikacjach będących ich odzwierciedleniem można wyróżnić trzy główne obszary zainteresowań: katolicką naukę społeczną, prawa człowieka i etykę gospodarczą – rozpatrywane w świetle godności osoby ludzkiej i jej praw.

Ksiądz Mazurek w ostatnich latach swojego życia – jak pisze wspomniany Autor – postawił sobie za główny cel upowszechnienie przekonania o wyjątkowym charakterze osoby ludzkiej i jej godności. Niemal każde wystąpienie na licznych konferencjach naukowych, w których uczestniczył, kończył przywołaniem przynajmniej niektórych z poniższych stwierdzeń: należy szanować godność osoby ludzkiej, gdyż jest ona wielkim cudem świata (G. Pico della Mirandola); należy szanować kategorycznie godność osoby ludzkiej, bo sam Bóg nie traktuje jej przedmiotowo (I. Kant); należy szanować człowieka, bo sam Bóg odnosi się do niego z wielkim szacunkiem (papież Leon XIII); należy szanować godność osoby ludzkiej, bo sam Stwórca dzieli się z człowiekiem swym rozumem i wolnością (Prymas S. Wyszyński); należy szanować każdą osobę ludzką, gdyż na jej obliczu jaśnieje blask Boży (papież Jan Paweł II). Prawie zawsze przywoływał słowa Jana Pawła II o blasku Bożym jaśniejącym na obliczu człowieka (s. 27).

Wydaje się, że przywołany powyżej fragment książki wystarczająco wprowadza w ducha tej niezwykle pożytecznej publikacji, która ukazuje nie tylko pogłębioną myśl ks. Mazurka, ale również daje wyobrażenie o pewnej szkole katolickiej nauki społecznej, ukształtowanej w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II dzięki aktywności naukowej i dydaktycznej Profesora. Wgląd w tę spuściznę jest bardzo cenny, gdyż pozwala na uporządkowanie dzisiejszego myślenia o katolickiej nauce społecznej, która – trzeba to jasno zaznaczyć – znów przeżywa jakby rodzaj kryzysu, spotykając się z niewielkim zainteresowaniem ze strony nauk społecznych czy nawet teologii.

Książka składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza z nich, nosząca tytuł: *Osoba i dzieło księdza profesora Franciszka Janusza Mazurka*, zawiera następujące teksty: ks. Stanisław Fel (KUL), *Ksiądz Profesor Franciszek Janusz Mazurek – uczonec i nauczyciel akademicki*; ks. Tadeusz Bąk (UKSW), *Franciszek Janusz Mazurek – społeczny myśliciel*; ks. Maciej Hułas (KUL), *Wobec „moralności kamieni” Franciszka Mazurka polemika z liberalizmem*; Maria Miczyńska-Kowalska (UP Lublin), *Prawa człowieka w eksplikacji Franciszka Janusza Mazurka*. Całość wieńczy wykaz dorobku naukowego i dydaktycznego Profesora opracowany przez o. Marka Wódkę OFMConv (KUL).

Natomiast druga część, zatytułowana: *Prawa człowieka – społeczeństwo – gospodarka*, jest bardziej obszerna i przedstawia się następująco: Leon Dyczewski OMFConv. (KUL), *Obrona praw człowieka bez przemocy*; Roman Dzwonkowski SAC (KUL), *Wizyty Papieża Jana Pawła II w byłych republikach ZSRS a stosunki międzyetniczne*; Arkadiusz Jabłoński (KUL), *Personalizm podstawą realizmu w socjologii*; ks. Stanisław Kowalczyk (KUL), *Idea wolności religijnej w nauczaniu Jana Pawła II*; ks. Wiesław Łużyński (UMK Toruń), *Spółczesność ustrukturyzowana warunkiem dojrzałej demokracji. Refleksje na podstawie Kompendium Nauki Społecznej Kościoła*; Bożena Klimeczak (UE Wrocław), *Własność jako odpowiedzialność*; abp Józef Kupny, *Dokument społeczny Episkopatu. Nadzieje i rozczarowania*; Ewa Kuziel-Ozdoba, *Integralność praw człowieka w «Karcie Praw Rodziny»*; ks. Janusz Mariański (KUL), *Wartości podstawowe w świadomości młodzieży maturalnej*; Jan Mazur OSPPE (UPJPII), *Refleksje o polityce i godności człowieka*; Jerzy Menkes (UW), *Źródła poznania prawa międzynarodowego przez pryzmat wartości*; Ewa Okoń-Horodyńska (UJ), *Inteligentna specjalizacja (smart specialisation) jako dźwignia do innowacji: przykład Małopolski*; Robert Rogowski (PWSZ Tarnobrzeg), *Prawo do prawdy a funkcjonowanie rynków*; Henryk Skorowski SDB (UKWS), *Demokracja przestrzeni uszanowania człowieka*; Michał Skrzypek (KUL), *Dominacja i autorytet medycyny w realiach współczesnej opieki zdrowotnej. W nurcie dyskusji nad Robertem Straussem koncepcją socjologii medycyny*; Anna M. Solarz (UW), *Kościół katolicki wobec praw człowieka i przemian epoki nowożytnej – od rewolucji francuskiej do Piusa XII*; ks. Marek Stępnia (SWZiE Łódź), *Religia chrześcijańska jako integralny element kapitału społecznego i dobra wspólnego*; Wioletta Szymczak (KUL), *Personifikacja praw i uniwersalizm obowiązków. O prawach człowieka w społeczeństwie obywatelskim*; ks. Jan Szymczyk (KUL), *Zasada dobra wspólnego a zarządzanie życia społeczno-politycznego*.

Prezentowane w książce treści kryją w sobie bardzo zróżnicowaną tematykę. Dominantą jest prezentacja myśli ks. F. Mazurka, ale nie brakuje też artykułów o tematyce zupełnie odmiennej, które jednak zostały umieszczone z uwagi

na szacunek dla Profesora. Taki charakter mają np. teksty ks. Janusza Mariańskiego, Michała Skrzypka, ks. Henryka Skorowskiego czy Ewy Okoń–Horodyńskiej.

Spoglądając na całość dzieła, można bez trudu utwierdzić się w przekonaniu, że Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II nadal uprawia katolicką naukę społeczną w znaczeniu misji, która nie była obca założycielowi KUL – ks. Idzemu Radziszewskiemu. W tym miejscu trzeba podkreślić, że książka ma nie tylko zwyczajną wartość informacyjną, ale także niekwestionowaną wartość edukacyjną. Sam fakt jej powstania jest wyrazem sprawiedliwości wobec osoby ks. Profesora Mazurka, którego wkład do katolickiej nauki społecznej nie tylko nie sposób zakwestionować, ale trzeba uznać za ogromnie ważny i sytuujący się obok dorobku takich chociażby koryfeuszy, jak ks. Józef Majka z Wrocławia, ks. Władysław Piwowarski i ks. Joachim Kondziela z Lublina czy jezuita Jan Sieg z Krakowa.

Jan Mazur *OSPPE*